

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ПДАУ

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

VI Всеукраїнська науково-практична конференція.

присвячена 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ
та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т.

(5 грудня 2023 р.)

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

- **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;
- **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;
- **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

СТРАТЕГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА Лимаренко Ольга.....	155
МІЖНАРОДНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ: СКЛАДОВА УСПІХУ УКРАЇНИ ТА СУЧАСНОГО СВІТУ Лимаренко Ольга.....	157
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД Лозова Оксана, Матковський Богдан, Нечипоренко Олена.....	159
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ТА ПОСТ-ВОЄННИЙ ЧАСИ Марисич Дмитро.....	161
КАНАЛИ І ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ Макуха Сергій.....	163
ПРИХОВАНЕ БЕЗРОБІТТЯ ЯК НАСЛІДОК ВИМУШЕНОЇ НЕПОВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ Миколенко Тетяна.....	165
ІНФЛЯЦІЯ ЯК ОДНА З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ Мініч Тетяна.....	167
ПРОБЛЕМИ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ Морозова Поліна.....	170
МАЛИЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: СТАН І ТЕНДЕНЦІЇ Муренець Анна.....	173
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДІЮЧИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОБСЛУГОВУЮЧИХ КООПЕРАТИВІВ Носіков Олександр, Філоненко Олена.....	175
ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОЛОЖЕНЬ НЕОКЛАСИЧНОГО СИНТЕЗУ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ Петренко Катерина, Павленко Артем.....	178
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ Рожна Анастасія.....	181

ПРИХОВАНЕ БЕЗРОБІТТЯ ЯК НАСЛІДОК ВИМУШЕНОЇ НЕПОВНОЇ ЗАЙНЯТОСТІ

Миколенко Тетяна

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Дорошенко Андрій, к. е. н., доцент

На даний момент безробіття досить популярна проблема серед суспільства. І для того щоб вирішити дану проблему не достатньо того, що науковці вивчають суть і способи вирішення безробіття. Це мають знати і розуміти всі.

В усіх країнах на початку економічних реформ розглядались такі види зайнятості як: загальна, повна та обов'язкова, офіційне безробіття було відсутнім, але існувало безробіття в прихованій формі, яке було добре відомим. Воно сприяло надлишковій робочій силі, яка була результатом низької інтенсивності. Український економіст М. Шаленко вважає, що наприкінці 80-х років надлишкова робоча сила в Україні становила 20 %. [1, с. 26].

Безробіття – це стан ринку робочої сили за умов, коли пропозиція робочої сили перевищує попит на неї, ситуація тимчасової незайнятості частини працездатного населення [2]. Характеристика має важливе значення для наукових дослідів та експериментів.

В літературі виділяють різні види безробіття, на які в кожного науковця свій погляд. К. Маркс говорив, що існують такі дві форми: прихована та застійна. Такі вчені як Р. Еренберг та Р. Сміт вважали, що видів безробіття значно більше. Вони відносять такі види: фрикційне, структурне, циклічне та інші.[3, с. 591-593].

Розуміння кількості видів безробіття досить неоднозначне, тому це дуже плутає науку. Щоб так би мовити все роз'яснити поговоримо про кожну думку науковця окремо. Р. Еренберг та Р. Сміт зазначають, що , незважаючи на особливості країн світу, фрикційне безробіття існує у кожній [3, с. 591]. З цього випливає, що якщо потреба буде дорівнювати пропозиції робочої сили, то фрикційне безробіття все одно існуватиме.

Серед основних видів та форм безробіття існує ще одне, яке варте уваги. Це приховане безробіття, яке являє собою надлишкову кількість працівників на підприємствах. Така неповна зайнятість населення спостерігається за умови неповного робочого дня, а також коли у працівників відпустка і при цьому у них або не зберігається заробітна плата або частково зберігається. Це безробіття пов'язане з людьми, які припинили пошук роботи [4, с. 13].

Позитивним явищем є зниження неповної зайнятості, але оцінюючи обставини сьогодення, залишається реальним. Українські економісти висловлюють думку про звільнення надлишкових працівників з виробництва. Вони думають, що це сприятиме економічному розвитку і підвищить ефективність використання робочої сили. Я підтримую цю точку зору, так як по-перше робітники, які не отримують або отримують низьку заробітну плату,

«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)

будуть отримувати допомогу. По-друге виникає можливість її підвищити. І потреба це підірве основи функціонування неформального ринку. Бо його функціонування зумовлено тим, що неповна зайнятість пов'язана з низьким рівнем оплати праці. Здебільшого працівники, які працюють поза підприємством, працюють без формальних угод і не мають будь-якого захисту. Для визначення реальних масштабів використовується світова практика. В основу цих даних покладена методологія Міжнародної організації праці (МОП). Рівень безробіття за МОП визначається у відсотках віком від 15 до 70 років. В Україні такі спостереження проводить Державна служба статистики. Станом на 2022 рік кількість безробітних через війну становила 5 тис. осіб. За рік рівень безробіття в Україні зріс від 7,1 % до 8,9 % [5].

Це є наслідком ракетних обстрілів, перебоїв з постачанням електроенергії та зв'язком, ускладнилася діяльність малого та мікробізнесу, які пропонують робочі місця для значної частини працездатного населення. Станом на початок листопада 2022 р., повністю припинили свою діяльність 12,4 % малих та 8 % мікропідприємств; майже зупинили роботу – 24,6 % та 22,5 %; працювали частково – 33,2 % та 31,9 % підприємств відповідно. Тобто лише близько 40 % малих та мікропідприємств працюють на повну потужність [6]. Така ситуація негативно вплинула на індекс активності бізнесу, який знизився до 35 %.

Отже, приховане безробіття в Україні є наслідком не ефективного функціонування ринку праці. Виходячи з досвіду країн Східної Європи, безробіття спостерігається там, де відбуваються активні ринкові перетворення, перехід прихованого безробіття у відкрите є важливим фактором на сьогодні.

Список використаних джерел

1. Шаленко М. Сучасні тенденції розвитку ринку праці. *Економіка України*. 1996. № 9. С. 25-34.
2. Безробіття як порушення макроекономічної рівноваги. Закон Оукена. [Електронний ресурс]. URL : http://posibnyku.vntu.edu.ua/makro_ek/33.htm (дата звернення 01.11.2023 р.).
3. Ehrenberg R., Smits R. *Modern Labor Economics. Theory and Public Policy*. USA. Scott, Foresman and Company. 1988.
4. «Український ринок праці під час війни – в яких сферах найбільше пропозицій підробітку УНІА [Електронний ресурс]. URL : <https://www.unian.ua/economics/finance/ukrajinskiy-rinok-praci-pid-chasviyni-v-yakih-sferah-naubilshe-propoziciy-pidrobotku-novini-ukrajina-amp12103392.htm> (дата звернення 01.11.2023 р.).
5. Шевченко Л. Заробітна плата як ринкова оцінка праці. Соціальні пріоритети ринку праці в умовах структурної модернізації економіки : міжн. наук.- прак. конф. Київ : 2000. Т. 1. С. 335-340.
6. Збитки, завдані українському бізнесу внаслідок російської агресії, оцінюються в \$13 млрд. KSE. 2023. 26 січ. [Електронний ресурс]. URL : <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zbitki-zavdani-ukrayinskomu-biznesu-vnaslidok-rosiyskoyi-agresiyiotsinyuyutsya-v-13-mlrd/> (дата звернення 01.11.2023 р.).

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

**Актуальні питання сучасної економічної науки:
матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної
конференції (м. Полтава, ПДАУ, 5 грудня 2023 р.)**

Підп. до друку 20.11.2023. Формат 60x90^{1/16}.
Ум. друк. арк. 23,3.
Гарнітура Times New Roman Суг.